

Styringsdokument - vedtak og dokumenter om helsepolitikken innhold

Utarbeidet i Helsedepartementet, januar 2003

1. Innledning

Styringsdokumentet til de regionale helseforetakene for 2003 er basert på at en rekke lover, forskrifter, rundskriv og dokumenter setter mål og rammer for helsetjenesten eller som på ulike måter gir bakgrunn og utdypninger. Disse vil dels ha autoritet og gjennomslagskraft som ikke påvirkes av ressursbeslutninger og budsjettvedtak for det enkelte året. Dels vil disse være vedtak og tiltak der oppfølgingen må tilpasses innholdet i de årlige budsjettvedtakene. De ulike vedtakenes og dokumentenes autoritet og gjennomslagskraft følger av den alminnelige lære om konstitusjonelle forhold og forvaltningsrett – uten at dette gis nærmere omtale i dette vedlegg.

Styringsdokumentet er et tillegg som kan sees som ”styringsmessig supplement” til disse basisvedtakene og basisdokumentene. Hensikten med styringsdokumentet er å angi supplerende prioriteringer og resultatkrav for de regionale helseforetakene – og dels også å utdype eller supplere bestemmelser om mål og rammer. Styringspåleggene som gis vil være forankret i behandling og beslutninger i Stortinget, Regjeringen og departement og vil være sentrale elementet i den løpende politiske styringen av spesialisthelsetjenesten. Som styringspålegg inngår også eventuelt pålegg gitt av Statens helsetilsyn og forvaltning av myndighetsoppgaver lagt til Sosial- og helsedirektoratet.

Med dette som bakgrunn har Helsedepartementet funnet det hensiktsmessig å lage et vedlegg til styringsdokumentet med oversikt over sentrale vedtak og dokumenter som ligger til grunn for helsepolitikken hva gjelder spesialisthelsetjenesten. Departementet håper at en slik sammenstilling kan være et nyttig underlag i de regionale helseforetakenes arbeid.

Helsedepartementet vil peke på to forhold knyttet til oversikten:

- Foretakene (dvs. både de regionale helseforetakene og helseforetakene) forvalter en kompleks målstruktur og det er viktig at det arbeides systematisk med å sikre at berørte enheter og medarbeidere har den nødvendige og relevante kunnskapen.
- Den komplekse målstrukturen tilsier at det er et fortløpende søkelys på mulighetene for forenkling. Forenklingsmålsettingen står sentralt i Helsedepartementets løpende utviklingsarbeid og det er nyttig for departementet å motta innspill om mulige forenklingstiltak. Disse vil bli spilt inn for vurdering hos de aktuelle myndighetsorganene.

Helseforetaksloven gir som kjent den lovgivningsmessige rammen for foretakene, og i så henseende skal særskilt trekkes fram lovens formålsbestemmelse (§ 1):

”§ 1: Lovens og helseforetakenes formål

Lovens formål er å bidra til å oppfylle de målsettinger som er nedfelt i spesialisthelsetjenesteloven § 1-1 og pasientretighetsloven 1-1, ved

- 1. at det opprettes regionale helseforetak som etter eiers retningslinjer skal planlegge og organisere spesialisthelsetjenesten og legge til rette for forskning og undervisning,*

2. at det legges til rette for at de regionale helseforetakene kan organisere sine sykehus og andre helseinstitusjoner som helseforetak.

Helseforetakenes formål er å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, økonomi og etnisk bakgrunn, samt å legge til rette for forskning og undervisning.”

Spesialisthelsetjenesteloven § 1-1. Lovens formål

Lovens formål er særlig å:

- 1.fremme folkehelsen og å motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemning,
- 2.bidra til å sikre tjenestetilbudets kvalitet,
- 3.bidra til et likeverdig tjenestetilbud,
- 4.bidra til at ressursene utnyttes best mulig,
- 5.bidra til at tjenestetilbudet blir tilpasset pasientenes behov, og
- 6.bidra til at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasientene.

Psykisk helsevernloven § 1-1 . Lovens formål

Formålet med loven her er å sikre at etablering og gjennomføring av psykisk helsevern skjer på en forsvarlig måte og i samsvar med grunnleggende rettssikkerhetsprinsipper. Formålet er videre å sikre at de tiltakene som er beskrevet i loven, tar utgangspunkt i pasientens behov og respekten for menneskeverdet.

Pasientrettighetsloven § 1-1. Formål

Lovens formål er å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på helsehjelp av god kvalitet ved å gi pasienter rettigheter overfor helsetjenesten. Lovens bestemmelser skal bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient og helsetjeneste og ivareta respekten for den enkelte pasients liv, integritet og menneskeverd.

Helsedepartementet vil understreke at også andre vedtak og dokumenter enn de som trekkes fram i vedlegget vil være relevant for arbeidet i foretakene. Når departementet her presenterer det foreliggende utvalget, innebærer dette en seleksjon, ikke en eksklusjon. Opplistingen nedenfor innebærer naturligvis ikke at en kan neglisjere lover m.v. som det ikke er vist til her.

Vedlegget er bygget opp på følgende måte:

- Med utgangspunkt i sentrale helsepolitiske temaer trekkes det for hver av dem fram sentrale lover og dokumenter (2)
- Oversikt over sentrale lover med forskrifter(3)
- Stortingets plenarvedtak og dokumenter knyttet til disse (4)
- Rundskriv (5)
- NOUer (Norges offentlige utredninger) (6).

2. Noen sentrale helsepolitiske temaer med sentrale tilknyttede lover og dokumenter

Helsedepartementet vil peke på noen områder der det vil være aktuelt at mange enheter eller medarbeidere har et helhetlig bilde av aktuelle hovedbestemmelser (det understrekes at opplistingene under de enkelte temaene ikke er uttømmende):

- Pasientrettigheter
- Prioritering

- Kvalitet og forsvarlighet
- Ansvar og ledelse
- Beredskap
- Smittevern
- Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
- Innkjøp
- Åpenhet

Pasientrettigheter

For å sikre pasientenes rettigheter har Stortinget vedtatt en egen lov om pasientrettigheter.¹ Blant de sentrale rettighetene er rett til nødvendig helsehjelp, rett til vurdering, rett til fornyet vurdering, rett til valg av sykehus og rett til individuell plan. Også informasjon og medbestemmelse, samtykke til helsehjelp, rett til journalinnsyn, barnas rettigheter og rett til å klage er viktige områder nedfelt i lovteksten.

Ordningen med pasientombud (jf. Kap 8 i pasientrettighetsloven) er innført for å understøtte pasientenes rettsvern. Som klageorgan kan pasientene benytte pasientombudene og fylkeslegene/Statens helsetilsyn.²

Prioritering

Reglene for prioritering blant pasienter er fastlagt i prioriteringsforskriften,³ med hjemmel i pasientrettighetsloven. Prioriteringsforskriften er delvis utviklet etter to offentlige utredninger (Lønning I og Lønning II, jf. NOU 1987:23 og NOU 1997:18).

Kvalitet og forsvarlighet

Spesialisthelsetjenesteloven (§ 2-2) slår fast at helsetjenester som tilbys eller ytes skal være forsvarlige.⁴ Dette kravet er også lagt til grunn i tilsynsloven (lov om statlig tilsyn med helsetjenestene), som igjen hjemler forskriften om intern-kontroll – som gjelder for alle som yter helsetjenester.⁵

Forsvarlighetsnormen etter spesialisthelsetjenesteloven innebærer blant annet krav om forsvarlig planlegging, utbygging, organisering, drift og vedlikehold av virksomheten. Virksomheten må organiseres og legges til rette slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sin lovpålagte plikt om forsvarlig virksomhet (§ 16 i helsepersonelloven). Gjennom helsepersonelloven (§ 4) er det uttrykt krav om at det enkelte helsepersonell også har ansvar for å oppfylle forsvarlighetskravet.⁶

Ansvar og ledelse

Helsedepartementet foretok i 2002 en nærmere spesifisering av spesialisthelsetjenesteloven § 3-9, som slår fast at det skal være en leder på alle nivåer i sykehus.⁷ Departementet forutsetter at alle enheter er organisert slik, noe som igjen innebærer at ansvaret er entydig

¹ Lov 1999-07-02 nr. 63, om pasientrettigheter, se <http://www.lovdata.no/all/hl-19990702-063.html>

² Jf. lov 1984-03-30 nr. 15, om statlig tilsyn med helsetjenesten, se: <http://www.lovdata.no/all/nl-19840330-015.html>

³ Forskrift 2001-12-01 nr 1208, om prioritering av helsetjenester og rett til helsehjelp, se: <http://www.lovdata.no/for/sf/hd/td-20001201-1208-0.html>

⁴ Lov 1999-07-02 nr. 61, om spesialisthelsetjenester, se <http://www.lovdata.no/all/hl-19990702-061.html>

⁵ Forskrift 2002-12-20 Nr. 1731, om intern-kontroll i sosial- og helsetjenesten, se: <http://www.lovdata.no/for/sf/hd/hd-20021220-1731.html>

⁶ Lov 1999-07-02 nr. 64, om helsepersonell. Se <http://www.lovdata.no/all/hl-19990702-064.html>

⁷ Rundskriv I-9/02, fra Helsedepartementet; se: <http://www.dep.no/hd/norsk/publ/rundskriv/042051-250003/index-dok000-b-n-a.html>

plassert. I det samme rundskrivet er også oppgavene til eventuelt medisinsk faglig rådgiver overfor den enkelte leder omtalt nærmere.

Beredskap

Gjennom beredskapslovgivningen⁸ er det angitt hvilke oppgaver foretakene har i forhold til beredskap. Forskriftene til den aktuelle loven samt spesialisthelsetjenesteloven § 2-1b understreker ansvaret for planlegging og koordinering, også i forhold til kommunene.

Smittevern

Smittevernområdet er av lovgiver (Stortinget) behandlet som et særlig viktig område, synliggjort gjennom egen lov.⁹ I tillegg er det gjennomført ytterligere detaljregulering av området gjennom flere forskrifter.¹⁰ Flere av disse peker på konkrete oppgaver som foretakene må oppfylle.

Informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)

I tilknytning til IKT-området er særlig følgende lovområder sentrale; Personvernlovgivningen,¹¹ lov om helseregistre,¹² krav til medisinsk dokumentasjon,¹³ og arkivloven.¹⁴ Helsedepartementet viser for øvrig til at felles arkivnøkkel for helseforetakene er utarbeidet og distribuert i 2002.¹⁵

Innkjøp

Bestemmelsene om offentlige anskaffelser gjelder for helseforetakene.¹⁶ Dette innebærer at foretakene må følge de samme reglene som andre offentlige virksomheter, inklusive de reglene som følger av EØS-samarbeidet.¹⁷

3. Oversikt over et utvalg sentrale lover, med tilknyttede forskrifter

Lovene og andre relevante dokumentene er tilgjengelig på følgende nettsider:

<http://www.lovdata.no/>, <http://www.epos.stortinget.no/database> eller <http://www.dep.no/odin>.

I hjemmesidene til Lovdata, på startsidene for hver enkelt lov, er det lagt inn en oversikt over de forskriftene som er gitt med hjemmel til den aktuelle loven, sammen med digital (elektronisk) lenke til disse.

Lov om helseforetak m.m. av 15/6-2001 nr. 93.

Ot.prp. nr. 66 (2000-2001), Innst. O. nr. 118 (2000-2001).

⁸ Lov 2000-06-23 nr. 56, om helsemessig og sosial beredskap;

se: <http://www.lovdata.no/all/nl-20000623-056.html>

⁹ Lov 1994-08-05 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven);

se: <http://www.lovdata.no/all/nl-19940805-055.html>

¹⁰ Forskrifter til smittevernloven: se <http://www.lovdata.no/for/sf/sf-19940805-055.html>

¹¹ Lov 2000-04-14 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven); se:

<http://www.lovdata.no/all/nl-20000414-031.html>

¹² Lov 2001-05-18 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven); se:

<http://www.lovdata.no/all/nl-20010518-024.html>

¹³ Jf. Spesialisthelsetjenesteloven § 3-2

¹⁴ Lov 1992-12-04 nr. 126 om arkiv; se <http://www.lovdata.no/all/nl-19921204-126.html>

¹⁵ Jf. Rundskriv Helsedepartementet I-11/02; se: <http://www.dep.no/archive/hdvedlegg/01/03/arkiv005.pdf>

¹⁶ Lov 1999-07-16 nr. 69 om offentlige anskaffelser; se: <http://www.lovdata.no/all/nl-19990716-069.html>

¹⁷ Forskrift 2001-06-15 nr. 616 om offentlige anskaffelser;

se: <http://www.lovdata.no/for/sf/nh/nh-20010615-0616.html>

Forskrifter m.v.:

- Forskrifter 1973.03.20 nr 0002 om disponering av kontantytelser fra folketrygden til trygdede i helseinstitusjoner for langtidspasienter.
- Forskrift 1973.03.20 nr 9769 om disponering av kontantytelser fra folketrygden til trygdede i privat forpleining etter spesialisthelsetjenesteloven § 8-3.
- Forskrift 2000.12.20 nr 1554 om internatpasienters betaling for opphold i spesialsykehjem
- Forskrift 2002.11.15 nr 1287 til helseforetakslovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i regionale helseforetaks og helseforetaks styre.
- Regler 2001.12.03 nr 1642 for nemndas virksomhet i henhold til lov av 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak (helseforetaksloven) § 52 nr. 9.
- Forskrift 2001.12.21 nr 1480 om overgangsordning for tilskudd til byggearbeider ved private sykehus.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1206 om medisinsk nødmeldetjeneste (kommunikasjonsberedskap i helsetjenesten).
- Forskrift 2000.12.01 nr 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.
- Forskrift 2000.12.07 nr 1233 om ventelisteregistrering.
- Forskrift 2000.12.20 nr 1551 om refusjonskrav mot det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion (behandlingsoppgjør).
- Forskrift 2000.12.20 nr 1553 om organisering og finansiering av ambulansebåttjenesten og skyssbåttjenesten for helsepersonell.
- Forskrift 2000.12.20 nr 1556 om tekniske funksjonskrav til kommunikasjonsteknisk utstyr som inngår i helsetjenestens kommunikasjonsberedskap.

Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. av 2/7-1999 nr. 61.

Ot.prp. nr. 10 (1998-99), Innst. O. nr. 65 (1998-99).

Forskrifter:

- Forskrift 2000.12.20 nr 1555 om opptreningsinstitusjoner (rekonvalesenthjem og kurbad).
- Forskrift 2000.12.01 nr 1206 om medisinsk nødmeldetjeneste (kommunikasjonsberedskap i helsetjenesten).
- Forskrift 2000.12.01 nr 1276 om medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.
- Forskrift 2000.12.20 nr 1553 om organisering og finansiering av ambulansebåttjenesten og skyssbåttjenesten for helsepersonell.
- Forskrift 2001.06.28 nr 0765 om habilitering og rehabilitering.
- Forskrift 2001.12.18 nr 1539 om godkjenning av sykehus og om lands- og flerregionale funksjoner ved sykehus.
- Forskrift 2001.12.18 nr 1576 om legemiddelforsyningen mv. ved sykehus og andre helseinstitusjoner.
- Forskrift 2000.12.07 nr 1233 om ventelisteregistrering.
- Forskrift 2001.06.08 nr 0676 om individuelle planer etter helselovgivningen.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1409 om øyeblikkelig hjelp i det psykiske helsevernet.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1385 om pasientjournal.
- Forskrift 2001.12.20 nr 1549 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som lege.

- Forskrift 2000.12.01 nr 1217 om barns opphold i helseinstitusjon.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1218 om pasientansvarleg lege m.m.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.
- Forskrift 2000.12.20 nr 1551 om refusjonskrav mot det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion (behandlingsoppgjør).
- Forskrift 2000.12.21 nr 1407 om pasienter i privat forpleining i det psykiske helsevernet.

Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) av 2/7-1999 nr. 62, jf. Ot.prp. nr. 11 (1998-99). Innst. O. nr. 73 (1998-99).

Forskrifter:

- Forskrift 2000.12.21 nr 1410 om etablering av tvungent psykisk helsevern mv.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1219 om den faglig ansvarlige for vedtak i det psykiske helsevernet.
- Forskrift 2000.11.24 nr 1174 om tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold i institusjon.
- Forskrift 2000.11.03 nr 1098 om godkjenning av institusjoner som skal ha ansvar for tvungent psykisk helsevern.
- Forskrift 2001.06.08 nr 0676 om individuelle planer etter helselovgivningen.
- Forskrift 2000.11.24 nr 1172 om undersøkelse og behandling uten eget samtykke.
- Forskrift 2000.11.24 nr 1173 om bruk av tvangsmidler for å avverge skade i institusjoner for døgnopphold innenfor det psykiske helsevernet.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1408 om kontrollkommisjonens virksomhet.

Lov om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) av 2/7-1999 nr. 63. Ot.prp. nr. 12 (1998-99), Innst. O. nr. 91 (1998-99).

Forskrifter:

- Forskrift 2000.12.01 nr 1208 om prioritering av helsetjenester og rett til helsehjelp.
- Forskrift 2001.08.31 nr 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften).
- Forskrift 2000.12.01 nr 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1385 om pasientjournal.

Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) av 2/7-1999 nr. 64. Ot.prp. nr. 13 (1998-99), Innst. O. nr. 58 (1998-99), Ot.prp. nr. 14 (2000-2001). Innst. O. nr. 38 (2000-2001).

Forskrifter:

- Forskrift 2000.12.21 nr 1387 om tillatelse til å utføre kosmetisk plastikkirurgiske inngrep.
- Forskrift 1998.04.27 nr 0455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.
- Forskrift 2001.12.21 nr 1483 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Medisinsk fødselsregister.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1378 om leges melding til politiet om unaturlig dødsfall o.l.
- Forskrift 2001.12.21 nr 1476 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Dødsårsaksregisteret.
- Forskrift 2001.12.21 nr 1477 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Kreftregisteret (Kreftregisterforskriften).

- Forskrift 2000.12.21 nr 1385 om pasientjournal.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1382 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for helsepersonell.
- Forskrift 2001.12.20 nr 1549 om praktisk tjeneste (turnustjeneste) for å få autorisasjon som lege.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1379 om lisens til helsepersonell.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1384 om spesialistgodkjenning av helsepersonell.
- Forskrift 2000.12.21 nr 1377 om autorisasjon m.m. av helsepersonell i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen).

Lov om helsemessig og sosial beredskap av 23/6-2000 nr. 56.

Ot.prp. nr. 89 (1998-99). Innst. O. nr. 79 (1999-2000).

Forskrifter m.v.:

- Reglement 1986.01.17 nr 3047 for forberedelse av rekvirering av bygninger til Totalforsvaret ved beredskap og i krig.
- Reglement 1986.01.17 nr 3081 for rekvisisjoner til sivile formål ved beredskap og i krig.
- Forskrift 1993.12.21 nr 1219 om grossistvirksomhet med legemidler.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1206 om medisinsk nødmeldetjeneste (kommunikasjonsberedskap i helsetjenesten).
- Forskrift 2001.07.23 nr 0881 om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv. etter lov om helsemessig og sosial beredskap.
- Forskrift 2001.06.22 nr. 700 om overgangsbestemmelser til lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap.
- Forskrift 2001.08.31 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten.

Lov om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) av 18/5-2001 nr. 24, jf. Ot.prp. nr. 5 (1999-2000). Innst. O. nr. 62 (2000-2001).

Forskrifter:

- Forskrift 2002.06.21 nr 0567 om tuberkulosekontroll.
- Forskrift 2001.12.21 nr 1476 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Dødsårsaksregisteret (Dødsårsaksregisterforskriften).
- Forskrift 2001.12.21 nr 1477 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Kreftregisteret (Kreftregisterforskriften).
- Forskrift 2001.12.21 nr 1483 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Medisinsk fødselsregister (Medisinsk fødselsregisterforskriften).

Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven) av 5/8-1994 nr. 55.

Ot.prp. nr. 26 (2001-2002), Innst. O. nr. 15 (2001-2002).

Forskrifter:

- Forskrift 1995.01.01 nr 0100 om allmennfarlige smittsomme sykdommer.
- Forskrift 1994.12.30 nr 1224 om leger og annet helsepersonells melding og varsling av smittsomme sykdommer.
- Forskrift 2002.06.21 nr 0567 om tuberkulosekontroll.
- Forskrift 1996.07.05 nr 0700 om forhåndsundersøkelse av arbeidstakere innen helsevesenet - antibiotikaresistente bakterier.
- Forskrift 1998.12.22 nr 1432 om gjennomføring m.m. av undersøkelser for smittsom sykdom av biologisk materiale for ikke-diagnostiske formål.
- Forskrift 1996.09.12 nr 0903 om innførsel, transport og annen håndtering av materiale som er smittefarlig for mennesker.

- Forskrift 1998.04.03 nr 0327 om transport, håndtering og emballering av lik samt gravferd.
- Forskrift 1996.07.05 nr 0699 om smittevern i helseinstitusjoner - sykehusinfeksjoner.
- Forskrift 1997.04.18 nr 0330 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr.
- Forskrift 2000.12.01 nr 1389 om godtgjørelse av utgifter til legehjelp som utføres poliklinisk ved statlige helseinstitusjoner og ved helseinstitusjoner som mottar driftstilskudd fra regionale helseforetak.
- Forskrift 1953.05.09 nr 0007 om vern mot overføring av smittsom sykdom fra utlandet m.v.

Lov om medisinsk bruk av bioteknologi av 5/8-1994 nr. 56

Ot.prp. nr. 37 (1993-94), Innst. O. nr. 67 (1993-94). Loven er senere endret flere ganger.

Lov om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.

(transplantasjonsloven) av 9/2-1973 nr. 6

Forskrifter:

- Forskrift 1997.06.10 nr 0002 om dødsdefinisjonen i relasjon til lov om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.
- Forskrift 1988.03.18 nr 0230 om obduksjon m.m.
- Forskrift 1985.01.11 nr 0019 om avgjeving av lik til bruk for undervisning og forskning i anatomi og andre medisinske fag ved universiteta og andre lærestader.

Lov om sterilisering, av 3/6-1977 nr. 57

- Forskrift 2000.06.23 nr 0589 om godkjenning av virksomheter utenfor sykehus for sterilisering av kvinner og om innberetning til departementet om sterilisering.

Lov om svangerskapsavbrudd (abortloven), av 13/6-1975-06 nr. 50

- Forskrift 2001.06.15 nr 0635 om svangerskapsavbrudd (abortforskriften).

Lov om statlig tilsyn med helsetjenesten av 30/3-1984 nr. 15

- Forskrift 2002.12.20 nr. 1731 om internkontroll i sosial- og helsetjenesten

Lov om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) av 15/6-2001 nr. 53

Ot.prp. nr. 55 (1999-2000), Innst. O. nr. 68 (2000-2001).

- Forskrift 2002.12.20 nr 1625 om Norsk Pasientskadeserstatning og Pasientskadenemnda.

Lov om apotek (apotekloven) av 2/6-2000 nr. 39;

Ot prp nr 29 (1998-99), Innst.O.nr.52 (1999-2000)

Forskrifter:

- Forskrift 2001.02.26 nr 0178 om apotek (apotekforskriften).
- Forskrift 1998.04.27 nr 0455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.
- Forskrift 2001.06.26 nr 0738 om tilvirkning av legemidler i apotek.

Lov om legemidler m.v. (legemiddeloven) av 4/12-1992 nr. 132.

Forskrifter:

- Forskrift 1983.03.01 nr 0155 om tilvirkning, import og omsetning av radioisotoper.
- Forskrift 1998.04.27 nr 0455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.
- Forskrift 1999.12.22 nr 1559 om legemidler (legemiddelforskriften).

- Forskrift 1999.12.27 nr 1565 om legemiddelklassifisering (legemiddellisten, unntakslisten og urtelisten).
- Forskrift 1999.06.18 nr 0742 om klinisk utprøving av legemidler til mennesker.
- Retningslinjer 1971.03.31 nr 0002 om produksjonshygiene ved legemiddeltilvirkning.
- Forskrift 1995.06.30 nr 0635 om tilvirkning og innførsel av legemidler.
- Forskrift 1995.07.20 nr 0698 om legemidlers kvalitet, standarder m.m.
- Forskrift 1993.12.21 nr 1219 om grossistvirksomhet med legemidler.
- Forskrift 1983.03.01 nr 0628 om salg av legemidler til ikke-medisinsk bruk.
- Forskrift 2002.12.17 nr 1676 om omsetning mv. av naturlegemidler og visse reseptfrie nikotinholdige legemidler utenom apotek.
- Forskrift 1978.06.30 nr 0008 om narkotika m.v. (Narkotikalistene)
- Forskrift 1997.12.19 nr 1330 om stoffer som kan brukes ved ulovlig fremstilling av narkotika og psykotrope stoffer.
- Forskrifter 1957.03.01 nr 0004 om brennevin, herunder spiritus, og vin til medisinsk bruk.
- Forskrift 1957.03.01 nr 0006 gitt av Helsedirektøren om brennevin, herunder spiritus, og vin til medisinsk bruk.
- Forskrifter 1977.05.10 nr 0002 om kjemiske desinfeksjonsmidler til teknisk bruk i helse- og sykepleie.

4. Stortingets plenarvedtak og dokumenter knyttet til disse

Dette er vedtak som Stortinget fatter i budsjettsaker (Storingsproposisjoner, både det årlige statsbudsjettet (St.prp. nr. 1) og andre budsjettsaker, med tilhørende innstillinger, konkrete vedtak i enkeltsaker på grunnlag av fremlegg fra Regjeringen ("romertallsvedtak"), både i budsjettsaker og i tilknytning til vedtak i saker fremmet av representantene ("dokument 8-saker"), og ev. vedtak som Stortinget fatter ut fra fremlegg fra Riksrevisjonen ("dokument 1-saker", "dokument 2-saker" og "dokument 3-saker"). Slike vedtak i Stortinget er konstitusjonelt forpliktende.

Budsjett for 2003, Bevilgninger på statsbudsjettet for 2003. St.prp. nr. 1 (2002-2003) og Budsjett-innst. S. nr. 11 (2002-2003)

Aktuelle romertallsvedtak:

- Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan en kan sikre det økonomiske grunnlaget for fortsatt bruk av MR-buss i Finnmark, innleid fra Finland.
- Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med oppfølgingen av Hagen-utvalget (finansieringssystemet i spesialisthelsetjenesten) forberede overføring av finansieringen av sykefrakt fra Rikstrykdeverket til de regionale helseforetakene.
- Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett legge frem en helhetlig vurdering av de fremtidige retningslinjene for utvikling av nyfødtsomsorgen i Norge.
- Stortinget ber Regjeringen sørge for at de regionale helseforetakene arbeider videre med etablering av et PET-skanner-tilbud i Norge i regi av Radiumhospitalet og Rikshospitalet. Dette tilbudet vil i et nettverk komme alle helseregionene til gode.
- Stortinget ber Regjeringen foreta en gjennomgang av fødestuenes finansiering og komme tilbake til Stortinget med dette. Drift av de godkjente offentlige fødestuene skal være foretakenes ansvar, faglig og finansielt.
- Stortinget ber Regjeringen om å utvikle en plan for nasjonal samhandling mellom de ulike helseforetakene og innenfor disse ut fra målsetningen om en felles nasjonal standard, samt at det skal oppnås en bedret og målrettet pasientbehandling der ulike behandlingssenheter lettere vil kunne samarbeide om behandlingen.

Om endringer under enkelte kapitler på statsbudsjett medregnet folketrygden for 2002 under Helsedepartementet, St.prp. nr. 26 (2002-2003). Innst.S.nr.70 (2002-2003).

Spesialisthelsetjenestens økonomi og budsjett 2002
St.prp. nr. 59 (2001-2002) og Innst. S. nr. 243 (2001-2002))

Nasjonal kreftplan og plan for utstyrsinvesteringer ved norske sykehus St.prp. nr. 61 (1997-98) og Innst. S. nr. 226 (1997-98)

Opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2006
St.prp. nr. 63 (1997-98) og Innst. S. nr. 222 (1997-98))

Sakstype: Stortingsmeldinger. I disse formuleres mer overordnede politiske føringer. Foruten rene redegjørelser uttrykker meldingene regjeringens syn på det som har passert, og/eller en drøfting av og forslag til framtidig politikk på et spesielt område. Slike meldinger innbyr i utgangspunktet ikke til noe vedtak, og Stortingets behandling ender vanligvis med at meldingen enstemmig vedlegges protokollen. Dette betyr at Stortinget har gjort seg kjent med innholdet, men ikke eksplisitt har tatt stilling til eller votert over de spørsmål som meldingen omhandler. Stortingsmeldinger kan likevel danne grunnlag for vedtak, dersom det under behandlingen i komiteen eller plenum reises forslag om det. Meldingene, og behandlingen i Stortinget, vil ofte danne grunnlaget for en senere proposisjon. Konkrete vedtak som er av konstitusjonell karakter vil ev. fattes gjennom **romertallsvedtak**, som kan fattes både ved behandling av meldinger og proposisjoner.

Evalueringslov om medisinsk bruk av bioteknologi
St.meld. nr. 14 (2001-2002) og Innst. S. nr. 238 (2001-2002))

Romertallsvedtak:

- Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at det etableres sædbanker ved godkjente behandlingsinstitusjoner, og at det gjennomføres en informasjonskampanje som kan virke rekrutterende for nasjonale donorer til slike banker.

Det vil trolig våren 2003 bli lagt frem forslag for Stortinget til endring av loven.

Akuttmedisinsk beredskap. St.meld. nr. 43 (1999-2000) og Innst. S. nr. 300 (2000-2001).

Romertallsvedtak

- Stortinget ber Regjeringen i løpet av 2002 iverksette et opplærings- og utplasseringsprogram for "hjertestartere".
- Stortinget ber Regjeringen utarbeide særskilte kompetansekrav til frivillige mannskaper som er engasjert i ambulansetjeneste/supplerings-tjeneste f.eks. ved idretts- og kulturarrangementer og ulike redningsaksjoner.
- Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en økonomi- og tidsplan for styrking av ambulansetjenesten som bygger på Akuttutvalgets forslag til responstider.
- Stortinget ber Regjeringen gjøre Statens helsetilsyns nivåinndeling for fødselsomsorgen gjeldende for planleggingen og organiseringen av fødselsomsorgen.

- Stortinget ber Regjeringen opprette et nasjonalt råd for fødselsomsorgen med flerårig funksjonstid som skal bistå i omstillingsprosessen, kvalitetssikring og evaluering av drift i forbindelse med organisering av desentralisert og differensiert fødselsomsorg.
- Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til lovfesting av trygderefusjon for svangerskapskontroll utført av jordmor i privat så vel som offentlig virksomhet.
- Stortinget ber Regjeringen på egnet måte legge fram en sak med konkrete tiltak for å bedre situasjonen i nyfødtsomsorgen senest våren 2002.

Verdiar for den norske helsetenesta.

St.meld. nr. 26 (1999-2000) og Innst. S. nr. 172 (2000-2001)).

Romertallsvedtak:

- Stortinget ber Regjeringen redegjøre for status og fremdrift for opprettelse av kliniske etikkomiteer ved alle sentral- og regionsykehus i forbindelse med statsbudsjettet for 2002.
- Stortinget ber Regjeringen vurdere å opprette et geriatrisk forskningsprogram med hovedvekt på anvendt pasientnær forskning i regi av Norges forskningsråd og redegjøre for fremdriften i statsbudsjettet for 2002.

Ansvar og meistring - Mot ein heilskapleg rehabiliteringspolitikk

St.meld. nr. 21 (1998-99) og Innst. S. nr. 178 (1998-99).

Romertallsvedtak:

- Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget sak om en ordning med økonomisk kompensasjon til arbeidsgivere som ansetter uføre eller personer med redusert arbeidsevne, basert på at kombinasjonen av arbeid og trygd kan foregå ned til 20 pst. uførhetsgrad.
- Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om en ordning med statlig finansiering av utleie av hjelpemidler til kommunene fra hjelpemiddelsentralene, dekket gjennom Rikstrygdeverket.
- Stortinget ber Regjeringen legge fram forslag til finansieringsordning som sikrer framtidig drift og god kvalitet ved opptrenings/rehabiliteringsinstitusjonene.
- Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag til regler for egenbetaling i forbindelse med rehabilitering utenfor sykehus. Forslaget må innebære at alle kan sikres tilgang på nødvendig rehabilitering, uavhengig av inntekt, bosted og sykdomskategori. Forslaget forelegges Stortinget i forbindelse med neste års budsjett.
- Stortinget ber Regjeringen vurdere i forbindelse med plan om helhetlig hørselsomsorg i henhold til Handlingsplan for funksjonshemmede å etablere en sentral kompetanseenhet med regionale konsulenter som kan gi kommunene bistand i rehabiliteringsarbeidet for personer som har mistet hørselen.
- Stortinget ber Regjeringen vurdere hvordan Sunnaas sykehus kan opprettholde en landsdekkende funksjon, og hvor dan dette sykehuset kan utvikles til et nasjonalt kompetansemiljø i medisinsk rehabilitering, samt vurdere statlig overtakelse.

Åpenhet og helhet. Om psykiske lidelser og tjenestetilbudene.

St.meld. nr. 25 (1996-97) og Innst. S. nr. 258 (1996-97).

Romertallsvedtak:

- Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med budsjettbehandlingen for 1998 å øke bevilgningen til Mental helses akuttelefon slik at denne viktige forebyggende tjenesten kan være i drift hele døgnet og utvides i antall.

- Stortinget ber Regjeringen på kort sikt prioritere og øke sengekapasiteten ved de intermediære psykiatriske avdelingene samt øke antall senger på regionnivå innen barne- og ungdomspsykiatrien.
- Stortinget ber Regjeringen sørge for at handlingsplaner innen psykiatrien blir en del av de kommunale helse- og sosialplaner.
- Stortinget ber Regjeringen medvirke i samarbeid med fylkeskommunene til at barne- og ungdomspsykiatrien utbygges til en tilfredsstillende dekningsgrad for barn og unge under 18 år. Det igangsettes en systematisk gjennomgang av barne- og ungdomspsykiatrien med henblikk på om mål, midler og organisasjonsform er i samsvar med hverandre. Det bør vurderes å opprette psykiatriske institusjoner for barn og ungdom i hvert fylke.
- Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan lands- og flerregionale funksjoner i barne- og ungdomspsykiatrien kan ivaretas, dersom forhandlingene med Oslo kommune om overtagelse av Statens senter for barne- og ungdomspsykiatri fører frem.
- Stortinget ber Regjeringen opprette hospitantplasser med statlig lønnsdekning ved sykehusenes barneavdelinger, øremerket for barnepsykiateres sideutdannelse. Stortinget ber Regjeringen å foreta en beregning av de kostnader kommunene får ved et utvidet ansvar for mennesker med psykiske lidelser, på lik linje med beregningen som ble foretatt i forbindelse med 6-årsreformen. Det må beregnes kostnader på bakgrunn av planer utarbeidet i et antall kommuner, slik at en kan få fram en kostnadsoversikt for alle kommuner samlet.
- Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag om en forpliktende handlingsplan for psykiatrien, herunder en økonomisk forpliktende opptrappingsplan.

Tilgjengelighet og faglighet. Om sykehus og annen spesialisthelsetjeneste

St.meld. nr. 24 (1996-97) og Innst. S. nr. 237 (1996-97).

Romertallsvedtak:

- Det henstilles til Regjeringen å fremme nødvendige forslag for å begrense forsikringsselskapenes salg av private operasjonsforsikringer og legge dette fram for Stortinget så raskt som mulig.

Sakstyper: Saker som er til behandling i Stortinget

- St.meld. nr. 16 (2002-2003), Resept for et sunnere Norge, om folkehelsepolitikken
- Ot.prp. nr. 56 (2001-2002), Om lov om biobanker (biobankloven)
- Ot.prp. nr. 27 (2002-2003) Om lov om alternativ behandling av sykdom mv.
- Ot.prp. nr. 23 (2002-2003) Om lov om endringer i lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader (Røykfrie serveringssteder)
- Ot.prp. nr. 3 (2002-2003) Om lov om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. og i enkelte andre lover (statlig overtakelse av deler av fylkeskommunens ansvar for tiltak for rusmiddelmissbrukere)

I lovforslagene ventes (lovvedtak) i inneværende sesjon (våren 2003).

5. Rundskriv

- I-11/2002 Arkivnøkkel for helseforetak
- I-9/2002 Ledelse i sykehus
- I-8/2002 Ny forskrift om tuberkulosekontroll
- I-7/2002 Ambulansetransport i andre regioner enn pasientens bostedsregion

- I-3/2002 Forebygging av uønsket svangerskap og abort
- I-36/2001 Tjenester til mennesker med psykiske lidelser og omfattende rusmiddelmisbruk
- I-31/2001 Endringer i transplantasjonsloven
- I-30/2001 Rundskrift om forskrift om habilitering og rehabilitering
- I-24/2001 Informasjonsskriv om pasienthotell/sykehotell
- I-12/2001 Telemedisin og ansvarsforhold
- I-60/2000 Lov om pasientrettigheter. Samlerundsskriv med merknader
- I-8/2000 Godkjente landsfunksjoner, flerregionale funksjoner, regionsfunksjoner og medisinske kompetansesentra
- I-36/99 Landsfunksjoner, flerregionale funksjoner, regionfunksjoner og kompetansesentra innen helsevesenet. Retningslinjer for oppgaver, rapportering og styring.
- I-24/99 Opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2006. Planer for fylkeskommunale tjenester. Øremerkede tilskudd til fylkeskommunene 1999.
- I-4/99 Opptrappingsplan for psykisk helse 1999-2006. Utbygging av kommunale tiltak øremerket tilskudd til kommunene 1999.

Veiledninger og brosjyrer

- I-1081/2003 En kvinnehelsestrategi
- I-1080/2003 Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede
- IS-1013/2002 Veileder for individuell plan 2001
- I-1028/2001 Forskrift om individuelle planer
- I-1032 B/2001 Forskrift om habilitering og rehabilitering

6. NOU-er (Norges offentlige utredninger)

Det vil alltid være en politisk vurdering som ligger til grunn for hvordan disse er videreført eller videreføres som stortingsmelding eller lovforslag overfor Stortinget.

- NOU 2003: 1 Behovsbasert finansiering av spesialisthelsetjenesten
- NOU 2001: 19 Biobanker. Innhenting, oppbevaring, bruk og destruksjon av humant biologisk materiale
- NOU 2001: 18 Xenotransplantasjon. Medisinsk bruk av levende celler, vev og organer fra dyr
- NOU 2000: 23 Forsikringsselskapers innhenting, bruk og lagring av helseopplysninger
- NOU 1999: 15 Hvor nært skal det være?
- NOU 1999: 13 Kvinnens helse i Norge
- NOU 1999: 2 Livshjelp. Behandling, pleie og omsorg for uhelbredelig syke og døende.
- NOU 1998: 21 Alternativ medisin
- NOU 1998: 9 Hvis det haster.....
- NOU 1998: 8 Luftambulansetjenesten i Norge
- NOU 1997: 26 Tilgang til helseregistre
- NOU 1997: 20 Omsorg og kunnskap!
- NOU 1997: 18 Prioritering på ny ("Lønning II")
- NOU 1997: 2 Pasienten først!
- NOU 1996: 5 Hvem skal eie sykehusene?
- NOU 1987: 23 Retningslinjer for prioriteringer innen norsk helsetjeneste ("Lønning I")